

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

Str. Dimitrie D. Gerota nr. 7-9, sector 2, București, cod poștal: 020027

Telefoane: 021.310.23.56, 021.316.31.34

Fax: 021.316.31.31

021.310.23.57, 021.316.31.33

Cod fiscal: 10464660

E-mail: ces@ces.ro

www.ces.ro

Membru fondator al Asociației Internaționale a Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare (AICESIS)
Membru al Uniunii Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare Francofone (UCESIF)

„Consiliul Economic și Social este organ consultativ al Parlamentului și al Guvernului în domeniile de specialitate stabilite prin legea sa organică de înființare, organizare și funcționare.” (Art. 141 din Constituția României revizuită)

AVIZ

referitor la propunerea legislativă pentru instituirea

Programului Subvenții pentru căminul familiei (b625/02.12.2024)

În temeiul art. 2 alin. (1) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și art. 11 lit. a) din Regulamentul de organizare și funcționare, Consiliul Economic și Social a fost sesizat cu privire la avizarea *propunerii legislative pentru instituirea Programului Subvenții pentru căminul familiei (b625/02.12.2024)*.

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

În temeiul art. 5 lit. a) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în ședința din data de 17.12.2024, desfășurată online, conform prevederilor Hotărârii Plenului nr.86/17.05.2022, avizează **NEFAVORABIL** prezentul proiect de act normativ, cu următoarea **motivare**:

- intervenția statului ar trebui să fie orientată spre acele familii care au nevoie de sprijin financiar, or proiectul legislativ nu distinge între tipuri de beneficiari în funcție de nivelul veniturilor. Astfel, indiferent de venituri, ar interveni subvenționarea dobânzii, ceea ce nu justifică ajutorul statului pentru facilitarea creditului;
- în expunerea de motive se face referire la sprijinirea tinerilor, însă propunerea nu impune vreo limită de vârstă pentru beneficiari, ci doar o serie de condiții vag definite;
- este necesar să fie identificate sursele de finanțare în condițiile în care există deja un deficit destul de ridicat între veniturile și cheltuielile bugetului de stat;
- trimiterea la Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 50/2010 privind contractele de credit pentru consumatori, cu modificările și completările ulterioare, este greșită,

întrucât actul normativ care guvernează creditele garantate cu ipotecă imobiliară este Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 52/2016 privind contractele de credit oferite consumatorilor pentru bunuri imobile, cu modificările și completările ulterioare;

- orice program guvernamental trebuie să îndeplinească anumite condiții de structură și condiții de eligibilitate, astfel că trebuie identificate instituțiile responsabile de gestionarea programului și emiterea legislației secundare;
- propunerea este discriminatorie față de ceilalți cetățeni care nu au copii. Raportat la expunerea de motive, în care se vorbește despre necesitatea creșterii natalității, acest proiect nu vine în sprijinul tinerilor care, pentru a pune bazele unei familii, decid să contracteze un credit imobiliar și care încă de la început au nevoie de sprijin;
- propunerea legislativă vizează în principal persoanele care achiziționează o locuință prin credite bancare, însă abordarea propusă îi exclude pe cei care aleg alte opțiuni de achiziționare a unui locuințe, inclusiv pe cei care își construiesc locuința în regie proprie. Propunerea legislativă este de natură să consolideze dependența de sistemul bancar, în condițiile în care există o preocupare importantă în a reduce această expunere din partea instituțiilor europene, programul de unificare a piețelor de capital fiind o dovadă în acest sens;
- inițiativa legislativă face o distincție între numărul de copii, însă corelațiile realizate la nivelul propunerii nu abordează aceleași criterii, făcând referire la Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 60/2009 privind unele măsuri în vederea implementării programului «Noua casă» sau Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 50/2010 privind contractele de credit pentru consumatori. Se impune astfel ca la nivelul proiectului să se propună anumite criterii de calitate, inclusiv de suprafață cu privire la tipurile de locuințe subvenționate în funcție de numărul de copii. Acest demers este imperativ necesar pentru a acoperi nevoia de justiție și etică, respectiv eliminarea elementelor posibile de discriminare care pot apărea;
- propunerea legislativă ar trebui să abordeze în mod direct nevoia de locuire, astfel că recomandăm să se abordeze problematica primei locuințe, respectiv adaptarea condițiilor de la nivelul programului «Noua casă». În mod cert, numărul copiilor poate crește, însă se impune o mai mare claritate la nivelul acestui aspect. De asemenea, propunerea legislativă ar trebui să menționeze faptul că o singură dată o persoană poate să beneficieze de măsurile instituite. În același timp, nu sunt reglementate situațiile în care o persoană poate beneficia de prevederile aferente în contextul existenței unui copil după care numărul copiilor poate crește sau se poate diminua. De asemenea, propunerea legislativă reglementează posibilitatea decesului unui părinte, însă nu și modalitatea de abordare în situația în care unul din copii

decedează, în condițiile în care întreaga arhitectură de subvenții depinde de numărul de copii;

- propunerea legislativă trebuie să ia în calcul o serie de indicatori sociali pentru a putea ținti persoanele și familiile vulnerabile. Este necesară abordarea unor indicatori precum nivelul veniturilor sau alți indicatori sociali care pot asigura un proces de implementare adecvat nevoilor societății. Această arhitectură de indicatori trebuie avută în vedere inclusiv pentru o posibilă ierarhizare a aplicațiilor, dat fiind faptul că, de regulă, solicitarea pentru astfel de programe este mare, deoarece expunerea societății românești pe sistemul bancar este una importantă, iar bugetele sunt limitate și mult mai mici în comparație cu cererea;
- impactul economic generat de propunerea legislativă este unul negativ, deoarece bugetul de stat va subvenționa costurile cu garantarea și cu dobânda. Trebuie ținut cont de faptul că România se confruntă cu o situație de deficit excesiv. Proiecțiile pentru deficitul anticipat la finalul anului sunt de aproximativ 7,8% - 7,5%, or, în acest context sunt necesare reduceri de cheltuieli, astfel că presiunea pe bugetul de stat și pe costurile sociale este una mare și care se va menține mare pe perioada următorilor minim 3 ani. De asemenea, trebuie ținut cont că piața creditelor ipotecare a crescut semnificativ în anul 2024 față de aceeași perioadă a anului 2023. Mai exact, în primele 5 luni ale anului 2024, piața creditelor ipotecare a fost de 18,6 mld. lei, nivel aproape dublu față de cel înregistrat în aceeași perioadă din anul 2023. Soldul creditelor ipotecare noi în primele 5 luni ale anului 2024 a fost de 4,4 miliarde lei, în condițiile în care soldul total al creditelor a fost de 92,6 mld. Lei, conform BNR;
- piața ipotecară din România este încă una de mici dimensiuni, având în vedere că totalul creditelor ipotecare aflate în plată au o pondere medie de 40% din PIB la nivel european. În 2024, creditele ipotecare reprezintă 58% din totalul soldului creditelor aflate în plată, în timp ce creditele în valută mai dețin o pondere de doar 12%. Datele de mai sus ilustrează faptul că impactul economic generat de propunerea legislativă este unul semnificativ, dat fiind faptul că, atât indicatorii care vizează demografia, cât și cei care vizează dinamica pieței creditelor ipotecare coroborat cu prevederile proiectului legislativ asigură un nivel de eligibilitate extins;
- propunerea legislativă necesită explicații suplimentare, dar și o serie de elemente de calitate care să asigure un cadru just de abordare la nivelul societății.

Președinte,
Bogdan SIMION